Lectionem euangelicam exposui
sicut potui. nec ignoro
quod non omnibus placebit:
sed scio me ob hanc rem multorum
fore indignationi obnoxium. Et
aut iudicabor superfluus aut pre
sumptor. quod videlicet post patres
qui hunc ipsum locum plenissime expo
suerint. rursus in eodem nouus ex
positor ausus fuerim mittere manum.
Sed si quid dicam est post patres quod
non sit contra patres: nec patribus arbi
tror. nec cuiquam displicere debere.
Ubi autem dixi quod a patribus accepi:
dum sic absit typus presumptionis.
ut non desit fructus deuotionis:
patienter audiam de superfluitate cau
santes. Nouerit tamen qui me tanquam
de otiosa et non necessaria explanati
one suggillant: non tam intendisse
euangelium: quam de euangelio sumpta
occasione loquendi quod loqui delecta
bat. Si uero peccaui quod propriam ma
gis ex hoc excitaui mentem deuoci
one. quam commune quesierim utilita
tem: potens est pia uirgo apud
suum misericordem filium. hoc meum
excusare peccatum: cui hoc meum
qualecumque opusculum deuotissime
destinaui. Explicit omelie
beati bernhardi abbatis super euangelium
missus est. In die palmarum de et
bao obsequium pro ordine processionis et passione domini

Non sine causa spiritus
sponsi patris et dei
sui hominis ecclesia: pres
sione hodie nouam
quandam et miram coniunctione addi
dit passioni. Nam processio plau
sum habet: passio planctum. Cum
ergo sapientibus et insipientibus de
bitores simus: uideamus quid u
triusque doceat hec coniunctio. Et primum
quidem quid secularibus indicet. quo
niam non prius quod spirituale. sed quod
animale. Uideat secularis anima: ui
deat et intelligat quam extrema

gaudii luctus occupat. Preter hoc enim
qui cepit facere et docere. non solum uerbis
predicantis. sed et exemplis: quod
ante predixerat per prophetam. quoniam omnis
caro fenum. et omnis gloria eius tanquam
flos feni: etiam apparens in carne
manifeste studuit probare in tempore.
Unde et processionis uoluit gloria
sublimari: qui paulo post sibi
nouerat imminere diem ignominio
sissime passionis. Cuius ergo sperare
iam debeat in uicto glorie temporalis:
cum uideat in ipso quoque qui parum
non fecit creatorem temporum et conditorem
te uniuersitatis. post exultationes
tantam. tantam nichilominus humilia
tionem sequi. In eadem enim ciuita
te a plebe eadem et eodem tempore. ne
quidem processionis gloria et di
uinis est laudibus honoratus:
postmodum uero interrogatus con
tumeliis et tormentis. et cum scele
ratis deputatus. Hic est transi
torie leticie finis: hic fructus
glorie temporalis. Propterea prudenter
orat propheta ut cantet domino gloriam
eius. et non repugnat: id est pro
cessionem habeat quam passio non
sequatur. Nobis autem karissimi tanquam
spiritualibus spiritualia comparan
tibus: in processione quidem celestis
patrie representatur gloria:
in passione monstratur uiam. Nam
si in processione quidem uenit tibi
in mentem. futura illa leticia
et exultatio multa nimis. quando
rapiemur in nubibus obuiam christo in
aera: si totam concupiscis uidere de
sideratus dies illa. quando suscipiet
in celesti ierusalem corpus domini. caput
cum omnibus membris. portans tu
phum uictorie. applaudentibus
iam non populis et turbis. sed ui
tutibus angelicis. clamantibus
undique populis utriusque testamenti.
benedictus qui uenit in nomine domini.
Si inquam consideras in processione

quo ꝑpetrandū sit: disce in passione
qua sit eundē. Hec est enim via inte
tribulacōis p̄nī. via glorie. via ci
uitatis hitācul. via regni: scd̄m
q̄ clamat latro de cruce. meme
to mei dn̄e dū veneris in regnū
tuū. Eunte in regnū vidit: quā
cū puenisset. sui mēorē eē rogā
uit. Puenit g̃ et ipe: sed si uis
nosse qm̄ compendiosa via. eā
dē die meruit cū dn̄o eē in pa
diso. Tolerabilē ꝑinde reddit
passionis laborem glā ꝓcessio
nis: qm̄ amanti nichil difficile
est. Ne mireris q̄ p̄ntī ꝓcessi
one. celeste dirxim repsenta
ri qm̄ vnū et idem in utraq̄ sus
cipit. et si longe alit̃ et ab aliis.
In hac enim ꝓcessione irronabi
li iumento xp̄e insidet: in illa uō
iumentū futurū ē sed ronale: qm̄
hoīes et iumenta saluos facies
dn̄e. Cui simile ē illud: ut iumē
tū factus sum apud te et ego sp̄
tem. Et vide si nō ꝑ ꝓcessione
loquat̃: cū sequat̃. Tenuisti ma
num dexterā meā. et in volū
tate tua deduxisti me: et cū gloia
suscepisti me. Ibi certe nec ipse q̄
dem pullus deerit: qm̄ et si in
mueret h̃eticus. pullos nō sinens
venire: pullorū baptismo detin
hens: qui pullus natus ē pīmū p
mulorū elegit arcem. innocentes
loquor: hodie quoq; pullos a g̃
cia nō excludit: q̄ nec pietati
incōgruū. nec maiestati eius dif
ficile est. ut suppleant nunq̄ grē.
q̄d° minus in eis habet natura pos
sibile. Ibi nō ramos arborū nō
vilia vestimenta populares turma
ꝑsternet: sed dimittet penas
agni suas ancilla sua: deponet corōs
suas an̄ thronū viginti quatuor
seniores: et uirtutes omnes ā
gelice quasq; habent glorie uel

decoris. totū ei ascribent: totū at
tribuet illi. Jam uēo qm̄ de iumēto
et uestibus ac ramis arborū mēci
o facta est. cōsiderate diligencius libz
triplex obsequiū: qd̄° in ꝓcessioē
hac exhiberi uideo saluatori. P
mū quidē a iumento cui insidet: se
cūdū ab eis qui sua illi uestimenta
ꝑsternūt: terciū uēo ab hiis qui de
arboribus ramos ~~de arboribus~~ cede
ꝑhibent. Pone tn̄ omīs reliqui ex
eo q̄ habundat sibi mittūt. et q̄
sine grauamine obsequūt̃ dn̄o: so
lū uēo iumētū semetipm̄ exponit eius
obsequio. Silendū nō ē ut elacio
nē caueatis: an magis loq̄r ut ha
beatis cōsolacionē. Iumentū cui in
sidet xp̄s nonne uos estis: iuxta
preceptū apli glorificantes et porta
tes deū in corporibus vr̃is. Expe
dit enim seculares hoīes in obseq
um dm̄ nō quidē corpa. sed q̄ adia
cent et nc̄ia sunt corporibus: cum
de terrena substancia elemosinas
largiūt̃. Prelati quoq; ramos ce
dūt de arboribus: ubi causa: cū
de fide et obediēcia abrahe. de
castitate joseph. de mansuetudīe
moysi ceterorumq; sc̄orū virtutibus
euangelizant. Verūptn̄ et illi
de ꝓmptuariis plenis largiūt̃:
et hii qui acceperunt g̃tis. gratis
nichilominus dare iubent. Omīs tn̄
si fidelit̃ suo quisq; intentus fuerit
ministerio. in ꝓcessione sunt sal
uatoris. et cū eo ingrediūt̃ i scāz
ciuitatē: qm̄ tres ꝑuidit ꝓpheta
saluādos. Noe cedente ramos i
arche fabricā: daniele uiduitate
lio et labore abstinēcie sc̄m tēp
iumētū. saluatoreq; portante:
tercius job bn̄ dispensante substāciā hu
mūdi. et de uellerib; ouiū suarū
paupm̄ latera calefaciente. Cui tn̄ i
ꝓcessioē illa dixi ꝓpinquior. cui de tribus
ordinib; saluus uidemur: facile credo po
testis aduertere.

In die palmarum de passione et processione. et quatuor ordinibus processionis

Necesse est ut loquamur ho-
die brevius: propter angus-
tiam temporis. Multa quidem
nobis ministrat processio
quam celebraturi sumus: sed eadem
impedit ne plura dicere possimus.
Celebraturi sumus hodie processio-
nem: et paulo post audituri pas-
sionem. Quid sibi vult mirabilis ista
coniunctio? aut quid cogitaverunt
patres nostri passionem addentes pro-
cessioni? Et processio quidem merito
representat hodie, quia facta est
hodie. Passio vero cur addita est.
quam sexta feria constat esse secutam?
Oportune itaque processioni passio con-
iuncta est: ut discamus in nulla leti-
cia huius seculi habere fiduciam. scientes
quoniam extrema gaudii luctus occu-
pat. Propterea non simus stulti. ut oc-
cidat nos prosperitas nostra: sed in die
bonorum non immemores simus malo-
rum. Et econverso. Istis enim mixtum est
presens seculum: non secularibus tantum: sed
etiam spiritualibus viris. Sunt et secu-
laribus viris aliquando que placeant. et
quandoque que displiceant videmus accidere:
et ipsis nichilominus spiritualibus non
semper tristia. non semper leta suc-
cedunt: sed vespere et mane dies
unus. Et illud. Visitas eum dilucu-
lo: et subito probas illum. Verum hec
interim dum presens seculum manet: vel
magis manat et fluit. Ceterum
post hoc seculum duo futura sunt
secula. valde divisa et diversa:
ita ut in altero non nisi fletus sit et
stridor dencium: in altero sola gra-
tiarum actio et vox laudis. Absterget
enim deus omnem lacrimam ab oculis
sanctorum: et iam non erit amplius neque
luctus neque clamor. sed nec ullus
dolor. quoniam priora transierunt. Inte-
rim sicut amatores mundi. mul-
ta paciuntur adversa: sic nec ipsis sanctis
dei omnia in hoc mundo optata succedunt.
In die igitur malorum memores sint bo-
norum ne pusillanimes fiant et impa-
cientes: sicut hic de quo legimus
in psalmo. Confitebitur tibi cum be-
nefeceris ei. In die quoque bonorum
non immemores sint malorum: ne
extollantur et dicant in habundan-
cia sua non movebimur in eternum.
Sicut enim secularium rerum prosperitas
occidit stultum secularem: sic preter
habundancia spiritualis prosperitatis
occidet indoctum spiritualem: atque eo
non spiritualem: spiritualis quippe omnia
diiudicat. Unde autem eveniat quod
stultum occidit prosperitas et non sa-
pientem? alibi habemus. Cor sapi-
entis ubi tristicia: et cor stultorum
ubi leticia. Merito proinde ait. Bo-
num est magis ire ad domum luc-
tus: quam ad domum convivii. Licet
enim multos frangat adversitas:
tamen multo plures extollit prosperitas
sicut scriptum est. Cadent a latere
tuo mille. sinistro scilicet per quod
signatur adversitas: et decem
milia id est multo plures a dex-
tris tuis: in quibus prosperitas de-
signatur. Denique quia utrobique peri-
culum est: orat sapiens et dicit.
Divicias et paupertates ne dede-
ris michi: ne forte aut divicie ex-
tollerent in superbiam: aut paup-
ertas deiceret in impacienciam. Unde
et dominus sicut in passione pacien-
ciam: ita et in processione humilita-
tem exhibere curavit. In illa enim
tamquam ovis ad occisionem ductus est:
et quasi agnus coram tondente obmu-
tuit et non aperuit os suum. Qui
cum pateretur: non comminabatur: sed ma-
gis orabat dicens. Pater ignosce
illis quia nesciunt quid faciunt.
In processione autem quid? Primi

bant sese populi ut exirent obuiam
ei: nec eum latebat qui uenirent
quid esset in homine. Preter quod et
ipse portatus est non in curribus aut
equis. nec in frenis argenteis. aut
sellis auro textis: sed humilis a
selli tergo sedit. suppositis apostolorum
uestibus. quas ego de preciosioribus
regionis fuisse non credo. Sed quare
fuit quod processionem hanc uoluit: qui
mox futuram nouerat passionem:
forte ut amarior esset passio: quam
processio precessisset. Ab eodem enim
populo in eodem loco et ipso tempore pau
cissimis diebus interpositis primo
cum tanto triumpho susceptus. postea
crucifixus est. O quam dissimile est
tolle tolle crucifige eum: et benedictus
qui uenit in nomine domini osanna
in excelsis. Quam dissimile rex
israel. et non habemus regem nisi cesarem.
Quam dissimiles rami uirentes et
crux: flores et spine. Cui prius
sternebant uestimenta aliena.
ecce suis exuitur: et sortes mittuntur
super ea. Ve tibi amaritudo priorum
nouorum: propter que soluenda. tanta a
maritudo necessaria est. Iam uero ad pro
cessionem accedentes tria quatuor ordines
in ea mihi uideor intueri: et for
tassis in hac nostra processione omnes
hodie poterunt inueniri. Ibant
enim aliqui et uiam parabant: ipsi
sunt qui uiam parant domino ad corda
uestra: qui nos regunt et dirigunt
gressus uestros ad uiam pacis. Alii
sequebantur: et hii sunt qui propter in
sciencie conscii. deuote sequuntur:
et adherent semper uestigiis prece
dencium. Erant quoque discipuli tamquam
domestici lateri eius adherentes:
ipsi sunt qui partem optimam elege
runt: qui in claustris deo soli
uiuunt. semper deo adherentes: et
eius placitum considerantes. Ip

sum quoque iumentum cui insidebat non de
fuit: quod designat duros corde. et ani
mos quodammodo bestiales. Verum non
fuit animalium ibi huiusmodi copio
sior multitudo: nec oportuit. Ta
les enim magis oneri sunt quam honori:
nec propter eos processio ualde glorio
sior est. Huiusmodi nanque cantare
non nouerunt: sed male sonoros
dant rugitus. Ipsi sunt qui uirga
semper et calcaribus egent. Attamen
nec ipsos relinquit dominus: cum discipli
plinam ferre uoluerint. Ipsis enim
dicitur. Seruite domino in timore et
exultate ei cum tremore: apprehendi
te disciplinam ne quando irascatur dominus:
et pereatis de uia iusta. Postquam
enim iumentum hoc disciplinam fer
re noluerit: quid restat nisi ut ab
iciat eum dominus cum indignatione
quadam. et pecius exeat a uia.
currens ad spinas et tribulos a
quibus suffocatur uerbum dei. que sunt
diuicie huius mundi. et uoluptates
carnis. Hii qui tales sunt hic quibus
gradibus. ordo et omnia onerosa. quos
pungi fregit oporteat et urgeri:
obsecramus eos ut studeant de iu
mentis si forte queant in homines
commutari et computari inter aliquos
recedentium: ut aut de precedentibus aut
de adherentibus collateralibus aut
de sequentibus sint. Quod si non fac
iunt obsecro uel ut in eo quod sunt
permaneant interim: et pacienter
ferant que salubria sunt. et si mi
nus suauia: donec complaceat do
mino respicere humilitatem eorum: et
in melius eos aliquid promouere.
Voluit autem ut aliquatenus conso
laretur iumentum nostrum. Primus eidem
quare cantare non nouit. Neque enim
de eis est qui dicere possint.
Cantabiles michi erant iustificati
ones tue: in loco peregrina
tionis mee. Attamen uiuit est quod neminem

rectorum tamen ipse est dominus. Sed non ipsi q hinc inde adherent tamen ipse eum habent: ut iumentum cui insidet. Et audi hoc ipsum a propheta. Prope est dominus hiis qui tribulato sunt corde. Sed et mater que egrotantem nouit filium: magis fouet et sepius amplectitur eum. Nemo igitur indignetur. nemo contemptnat: dum voluerit esse Christi iumentum. Item qui scandalizauerit vnum de pusillis istis. illum grauiter offendit. qui eos tamen in gremio sue fouet misericordie: donec roborentur. Vnde et nouum infirmitates pacientissime ferendas beatus benedictus ammonuit. Quatuor sunt genera in processione domini. Boni prudentes et boni simplices: hii sunt qui precedunt et qui sequuntur. Bonos autem addidi: quia prudentes non boni. iniqui sunt. iuxta illud. Sapientes sunt ut faciant mala: et simplices non boni stulti sunt. In processione autem domini nec iniquus locum habet nec stultus. Porro qui adherent ei: contemplatiui sunt. Qui portant eum et onerati eo: ipsi sunt duri corde et parum deuoti. Sed esse in processione domini omnes sunt: et nemo ex ipsis faciem eius videt. Sed qui precedunt occupati sunt in paranda via: solliciti circa peccata et temptaciones aliorum. Qui sequuntur ipsi omnino faciem eius videre non possunt: sed sicut moysi dorsum et posteriora eius vident. Iumentum cui insidet. nunquam ad videndum eum leuat oculos: sed pronum est semper in terram. Qui vero adherent ipsi. aliquantum vident per partem sed raptim: nec plene dum adhuc sunt in via. Alii quantum ad alios. ipsi magis faciem ad faciem eum vident: iuxta quod item de moyse scriptum est: quia ceteris quidem prophetis per visiones et sompnia. moysi vero facie ad faciem loquebatur. Quantum ad plena sane visione nec ipse moyses dum viuet in hoc mundo impetrare potuit faciei ipsius visionem: quia sicut ipse ait. non videbit me homo et viuet. Non videbor inquit in hac vita: non videbit quis faciem meam in hac vita et in processione ista. Ipse itaque magna pietate sua donet nobis sic in eius processione perseuerare dum viuimus: ut in illa magna processione qua cum suis omnibus a patre susceptus est. et traditurus regnum deo et patri: sanctam ciuitatem ingrediamur cum eo. qui viuit et regnat per omnia secula seculorum. Amen.

Feria quarta de passione domini.

Vigilate carissimi fratres: ne infructuose nobis huius temporis pertranseant sacramenta. Copiosa est benediccio: date receptacula munda: deuotas animas. vigiles sensus. affectus sobrios: puras consciencias exhibete. tantis misteriis congruentes. Precipue ammonet nos sollicitudinis huius non modo specialis ipsa conuersacio quam professi estis: sed et generalis ecclesie obseruacio. cuius filii estis. Vix enim si quidem christianum. sacra hac septimana. aut plus solito aut preter solitum. pietate colunt: modestiam exhibent. humilitatem sectantur. induunt grauitatem: ut Christo pacienti. quodammodo compati videantur. Quis enim tam irreligiosus. qui non compungatur: quis tam insolens ut non humilietur: quis tam inuidus ut non indulgeat: quis tam deliciosus ut non abstineat. quis tam flagiciosus ut non contineat: quis tam maliciosus ut non peniteat hiis diebus: Merito quidem. Nempe adest passio domini. vsque hodie terram mouens: petras scindens: aperiens monumenta. Prope est eciam res

rectio eius. in qua sollempnitate
celebrabitis altissimo dno: uti
na usque in altissima q fecit mag
nalia. alacritate et auiditate sp̄s
subeuntes. Nichil poterat i mundo
melius fieri: qm̄ qd a dno fac
tu e ipsis diebus. Nichil i mundo
poterat utilius comendari: qm̄
ut ritu ppetuo singulis celebret
anis memoriale eius in deside
rio aie: et memoria habundancie
suauitatis eius eructuet. Utru
que aut ppt nos: qd in utroque no
bis salutis fructus. in utroque uita
spus nri. Mirabilis passio tua
dne ihu: que passiones omniu
nrm ꝯpalsauit: ꝯparata e oibȝ
iniquitatibus nris: et nulli umq
pesti nre inuenit inefficax. Cu
eni tam ad morte: qd no tua
morte soluat. In hac g passi
one fres. tria specialit coueit
intueri: opus modu et causa.
Sca in ope quide paciencia: i modo
humilitas: in causa caritas come
dat. Paciencia aut singularis:
qr videlicet cu sup dorsu eius fa
bricarent pctores. cu sic extendet
in ligno. ut dinumeraret omia
ossa eius: cu fortissimu illud p
pugnaculu. qd custodit isrl un
dique foraret. cu foderent manus
eius et pedes: sicut agnus ad
occisione ductus e. et tanq ouis
cora tondete no aperuit os suu:
no adiu sub prem murmurans a q
missus fuerat: no adu sq genus
humanu. p quo que no rapuit ex
soluebat: no denique uel contri
bulum ipm peculiare sibi. a quo
p tantis beneficiis. tanta ma
la recipiebat. Plectunt aliqui
p pccis suis. et humilit sustinet:
hoc ipm tn eis ad paciam repu
tat. Flagellant alii no tam pur
gandi qm pbandi ideoque coronandi:

qr et maior in eis pacia cophat et
comendat. Quo no magis censeat
in xpo: qui in funiculo hereditatis su
e ab hiis quibus specialit saluator
aduenerat. crudelissima morte
mulctabat sicut fur. nullu oio p
ccatu. nec actu pprio. nec contractu
alieno. sed nec in quo cresce pos
sit habens. Nimiru in quo ha
bitat omnis plenitudo diuinitatis
no umbratice sed corpalit: i q
deus e mudu sibi reconsilians.
no figuratiue sed substancialit:
qui denique plenus est gre et ueri
tatis. no cooperatiue sed psonalit.
Ut faciat opus suu. alienu est
opus eius ab eo. ysaias loquitur:
qr et opus suu fuit. qd dedit ei
pr ut faceret: et alienu ab eo. ut
talis talia sustineret. Ita g heb
in ope paciencia. Sca modu ipm
si diligent attendas: no modo
mite agnosces. sed et humile cor
de. Nempe in humilitate iudiciu
eius sublatu est: ut nec ad tan
tas blasphemias nec ad falsissi
ma que sibi obiciebant crimina
responderet. Vidimus inquit eu
et no erat aspectus: no specio
su forma p filiis hom. sed ob
pbriu hom: et tanq leprosu no
uissimu virorum: viru doloru.
a deo pcussu et humiliatu: ita
ut nulla eet ei spes neque decor.
O nouissimu et altissimu: o hu
mile et sublime: o obpbriu ho
minu. et gloria angeloru. Ne
mo illo sublimior: nemo humilior.
Denique sputis illitus est. obpbriis
saturatus e. morte turpissima
codepnatus e. cu sceleratis de
putatus e. Nichil ne meruit ul
ista humilitas. que hinc habet mo
du? ymo que tam est ult modu.
Sicut e pacia singularis.
sic et humilitas amabilis: utraque
sine exemplo. Utraque tn mag

ipā
in fice causa, cōmedās nimirū cari
tas est. Propter nimiā caritatē suā
qua dilexit nos deus ut seruū re
dimeret: nec prī filio. nec sibi filius
ipe pepcit. Vere nimiā. qr et hō
mensurā excedit: modū supat.
plane supeminēs uniūsis. Maio
rem inquit caritatē nemo habet.
quā ut aīam suā ponat qs p amī
cis suis. Tu maiorē habuisti do
mine: ponēs eā p inimicis. Cū ei
adhuc inimici essem9: p mortem
tuā. et tibi reconciliati sumus et prī.
Que iā gˀ uidebit alia uel fuisse
uel esse: uel forte huic similis carita
ti: Vix p iusto quis moritur:
tu p iniustis passus es: moriēs
ppter delicta nrā. qui uenisti iu
stificare gratis peccatores: seruos fra
tres: captiuos facies coheredes.
exules reges. Nec sane aliud aliqd
paciēciā hanc et humilitatē eque illu
strat. quā qr tradidit in mortē ani
mā suā: et pctm multorū tulit:
eciā p trāsgressoribus rogans ut
nō perirent. Fidelis sermo et oī
acceptacione dign9: qr enim voluit ob
latus ē. Sed nō volūt et oblatus
ē: sed qr voluit. Solus enim u
ptatē habuit ponēdi aīam suā. ne
mo eam ing9 obtulit ultro. Cū
accepisset acetū: dixit consumma
tū est. Nichil restat implendū: iā
non est qd expectem. Et inclinato
capite factus obediēs prī usqz
ad mortē: tradidit spm. Quis
tam facile cū uult dormit. Ig
na quidē infirmitas mori: sed
plane sic mori virtus imensa. ē
Semper qd infirmū dei: forcius
est hoībus. Potest humana quidē insa
nia sibi ipsi in mortē scelestissimas
inīere manus: sed nō hoc ē ponē
aīam suā. Vgē eā magis et
violent9 abrūpere: quā ad nutū po
nē ē. Tibi impie iuda infeli
plane facultas fuit. nō ponē

di aīam sed pendēdi: nec tradē
re te sed eūēte laqueo. nequissi tuus
mus ille sps exiuit: nō emissus
a te sed amissus. Solus in mortē
tradidit aīam suā: qui solus vir
tute ppā ē regressus ad uitam.
Solus ptatē habuit. qui solus
facultatē eque habuit libe resu rum
mendi: imperiū habēs uite et mor
tis. Digna ergo caritas tā ines
timabilis: humilitas tā admirabi
lis: paciēcia tam insupabilis. Dig
na plane. tā sca. tam imacula
ta hostia. tam acceptabilis. Dig
nus ē agn9 qui occisus ē accipe
fortitudinē: facere ad qd venit:
tollē pctm mundi. Ego aūt dico pcc
atū triplex: qd inualuit sup
terrā. Putatis qd dicere velim
cōcupiscēciā carnis et cōcupiscēciaȝ
oculorū: et supbiā uite. Funicu
lus triplex ē qui difficile rūpit:
ppterea multi trahūt primo trahūt
hoc funiculo uanitatis: sed por
ro ille tercius. nō imerito preualet
in electis. Quo enim nō illius pane
tero2dinio. oēm arceat volupta
tē: quos nō illius humilitatis cōside
racio. supbiā uite prorsus extrudat.
Sed caritas illa digna plane cui
meditacio sic mentē occupet: sic
totā sibi vendicet aīam: ut oīo
uicium curiositatis exsufflet. For
tis igr contra hec passio salua
toris. Sed aliud ego triplex ēē
pctm quēadmodū virtus crucis
expugnat dicere cogitaui: et id
forte utilius audiat. Primū qui
dē originale: secdm psonale
diximus: terciū singulare. Et
originale maximū illud delic
tū uocat. qd a primo adā con
traximus. in quo peccauimus omnes:
p quo morimur uniūsi. Maxi
mū plane qd sic totū non
mō humanū genus. sed et quē

libat ipsius generis corrumpat: ut non sit qui euadat: non sit usque ad vnum. A primo homine ~~usque~~ in nouissimum usque protenditur: et in singulis quoque a planta pedis usque ad verticem eius diffunditur hoc venenum. Sed letalis nichilominus in omni sua dilatatur etate: ab eo siquidem die qua sua quisque concipit: usque ad eam qua corpus eum recipit terra. Ah quam vnde graue iugum super omnes et totos filios adam. idque a die exitus de ventre matris eorum: usque in diem sepulture in matrem omnium. In sordibus generamur: in tenebris confouemur: in doloribus parturimur. Ante exitum. miseris oneramus matres: in exitu more vipereo laceramus: mirum quod non ipsi pariter laceramur. Primam vocem plorationis edimus. merito quidem utpote valle plorationis ingressi: ut nobis illud sancti Job ex omni parte possit aptari. Homo natus de muliere breui viuens tempore: repletur multis miseriis. Quam verum verbum hoc sit: non nos docent re verba sed verbera. Homo natus inquit de muliere: nichil abiectius. Et ne forte ipsa sibi voluptate corporeorum sensuum quam de sensibilibus hauriat blandiatur: in ipso statim introitu. de exitu quoque terribiliter ammonet cum dicit: breui viuens tempore. At ne spacium illud quod inter ingressum et egressum relinquitur sibi liberum putet: repletur ait multis miseriis. Multis et multiplicibus inquam miseriis corporis. miseriis cordis: miseriis dum dormit. miseriis dum vigilat: miseriis quaqua versum se vertat. Nimirum ipse quoque natus ex virgine. ymo factus ex muliere. sed benedicta in mulieribus: qui loquitur

ad matrem. mulier ecce filius tuus: certe breui viuens tempore super terram: et nichilominus multis repletus miseriis: in illa breuitate appetitus insidiis. interrogatus contumeliis: pulsatus iniuriis. vexatus suppliciis: conuiciis lacessitus. Tu ne hanc sufficere dubites oblationem: que reatum omnem prime preuaricationis absoluat. Immo vero non sicut delictum: ita et donum. Nam peccatum ex uno in condempnacionem: gratia autem ex multis delictis in iustificationem. Et quidem grande omnino delictum illud originale: quod non solum personam inficit sed et naturam. Personale tamen cuiusque grauius est: cum laxatis habenis exhibemus vndique membra nostra arma iniquitatis peccato: non modo iam alieno: sed et proprio crimine compediti. Singulare vero grauissimum est: quod commissum est in dominum maiestatis. cum viri impii virum iustum iniuste occiderunt: et sacrilegas manus in ipsum dei filium miserunt crudelissimi homicide: ymo si fas est dicere etiam deicide. Quid duo predicta ad tercium? Ad hoc expalluit et expauit tota machina mundialis: et pene in antiquum chaos se est reuoluta. Ponamus aliquem de regni principibus. terram regiam depopulasse in vastitate hostili. ponamus alium qui cum esset de comitio et consilio regis: vnicum eius filium proditoris manibus suffocauit. Numquid non primus respectu secundi. minor esse videbitur et minimus? Sic est omne peccatum: quantum ad hoc peccatum. Et tamen hoc peccatum in se pertulit: qui se ipsum fecit peccatum ut de peccato dampnaret peccatum. Per hoc enim omne peccatum tam originale quam personale deletum est: et ipsum quoque singulare eliminatum est per se ipsum.

Argumentum michi est a marmo. qui
duo mora sunt explosa: et ecce ar-
gumentum. Peccatum multorum tulit: et
pro transgressoribus rogauit ut non pe-
rirent. Pater ait ignosce illis quia
nesciunt quid faciunt. Volat irreuo-
cabile uerbum tuum domine: nec reuer-
tetur ad te uacuum: sed faciet ad
quod misisti. Vide nunc opera domini:
que posuit super terram. Flagellis
cesus. spinis coronatus. clauis con-
fossus. affixus patibulo. obprobriis
saturatus: omnium tamen dolorum imme-
mor ait pater ignosce illis. Hinc mul-
te miserie corporis. hinc multe mi-
serie cordis. hinc dolores. hinc
insectationes. hinc oleum exultatio-
nis: hinc sanguis gutte decurren-
tis in terram. Miserie domini multe: sed
et misericordie domini multe. Vincet
ne nunc miserias: an miserie
superabunt? Vincant nunc tue an-
tique domine: vincat sapientia maliciam.
Magna enim illorum iniquitas: sed
numquid non maior pietas tua domine?
Multum per omnem modum. Numquid red-
ditur pro bono malum: quia fode-
runt foueam anime mee. Plane fode-
runt impacientie foueam: occasiones
indignationis plurimas. et permax-
imas ministrantes. Sed quid ho-
rum fouea. ad abissum mansuetudinis
tue. Retribuentes mala pro bonis fo-
ueam foderunt: sed caritas non
irritatur. non precipitatur. numquam exce-
dit. non in foueam ruit: et pro
retributis malis. cumulat bona.
Absit ut musce morituro exter-
minent suauitatem unguenti quod
de tuo corpore fluit: quia apud si-
num tuum misericordia: et copiosa
apud eum redemptio. Musce mo-
riture miserie sunt. musce mo-
riture blasphemie sunt. mus-
ce moriture insultationes sunt:
quas tibi reddidit generatio praua
et exasperans. Tu autem quid? In

ipsa eleuatione manuum tuarum cu-
iam sacrificium matutinum in holo-
caustum uespertinum transiret: incompa-
rabili uirtute mouensi. quod celos
ascendebat. terram operiebat. infe-
ros respergebat: exaudiendus pro
reuerencia tua. clamas. Pater
ignosce illis: quia nesciunt quid
faciunt. O quam multus es ad ignos-
cendum: o quam magna multitu-
do dulcedinis tue domine: o quam
longe cogitationes tue a cogita-
tionibus nostris: o quam firmata est
etiam super impios misericordia tua. Cum
res. Ille clamat ignosce: iudei
crucifige. Molliti sunt sermones
eius super oleum: et ipsi sunt ia-
cula. O caritas paciens. sed et
compaciens. Caritas paciens est:
sufficit. Caritas benigna est:
cumulus est. Noli uinci a malo.
caritas habundans: sed uince in
bono malum. superhabundans est.
Non enim sola paciencia. sed benig-
nitas dei ad penitenciam iudeos ad-
duxit: quia benigna caritas etiam
quos tolerat amat: et amat
tam ardenter. Paciens caritas dis-
simulat. exspectat. sustinet de-
linquentem: sed benigna trahit ad-
ducit. et conuerti facit ab er-
rore uie sue: deinde cooperit multi-
tudinem peccatorum. O iudei lapides
estis. sed lapidem peccatis mol-
liorem: de quo resonat tinnitus
pietatis: et ebullit oleum cari-
tatis. Quo potabis domine desi-
derantes te torrente uoluptatis
tue: qui sic perfundis crucifigen-
tes te oleo misericordie tue. Patet
ergo quia passio hec potentissima est:
ad exhauriendam omnem gratiam pecca-
torum. Sed quis sit si data est
michi: Michi data est: quia alte-
dān ri non potuit. Numquid angelo?
Sed ille non eguit. Numquid dyabo-
lo? Sed ille non resurgit. De

neque non in similitudine angelorum: absit autem ut in similitudine demonum: sed in similitudine hominum factus. et habitu inventus est ut homo. Exinanivit enim semetipsum: formam servi accipiens. Filius erat: et factus est servus. Non solum formam servi accepit ut subesset: sed etiam mali servi ut vapularet: et servi peccati ut penam solveret. cum culpam non haberet. In similitudine inquit hominum non hominis: quia primus homo nec in crimine peccati. nec in similitudine carnis peccati creatus est. Christus enim universali hominum miserie expressius et profundius se mersit: ne sub talibus ille diaboli oculis. magnum hoc pietatis deprehenderet sacramentum. Ideo habitu et omni habitu inventus est ut homo: nec in eo quantum ad nature debitum. signum aliquod singularitatis apparuit. Quia enim ita inventus est: ideo crucifixus. Paucis autem revelavit seipsum ut essent qui crederent: reliquis autem absconditus est: quia si cognovissent. nunquam dominum glorie crucifixissent. Ad hoc etiam illi singulari peccato ignorantiam copulavit: ut sub aliqua iusticie umbra ignorantibus posset ignosci. Duo autem nobis in hereditate reliquerat ille vetustus adam. qui fugit a facie dei: laborem videlicet et dolorem. laborem in actione: dolorem in passione. Non hoc ipse audierat in paradiso. quem acceperat: ut operaret et custodiret illum. Operaretur delectabiliter: custodiret fideliter: et sibi et posteris suis. Christus dominus laborem et dolorem considerat. ut traderet eos in manus suas: immo se magis in manus eorum. infixus in limo profundi: et intraverunt aque iste usque ad animam eius. Vide inquit ad patrem humilitatem meam et laborem meum: quia pauper sum ego: et in laboribus a iuventute mea. Laboravit sustinens: manus eius in laboribus servierunt. De dolore vide quid dixerit. O vos omnes qui transitis per viam: attendite et videte si est dolor sicut dolor meus. Vere languores nostros ipse tulit. et dolores et infirmitates nostras ipse portavit: vir dolorum pauper et dolens: temptatus per omnia absque peccato. Et in vita passivam habuit actionem: et in morte passionem activam sustinuit dum salutem operaret in medio terre. Unde memor ero quamdiu fuero. laborum illorum quos pertulit in predicando: fatigationum in discurrendo. temptationum in ieiunando: vigiliarum in orando. lacrimarum in compatiendo. Recordabor etiam dolorum eius: conviciorum. sputorum. colaphorum. subsannationum. exprobrationum. clavorum. horumque similium: que per eum et super eum habundancius transierunt. Fuit ergo [illegible] fortitudo. fuit similitudo: sed si accesserit etiam imitatio ut sequar vestigia eius. Alioquin etiam exquiretur a me sanguis iustus qui effusus est super terram: nec eximimus eos ab illo tam singulari scelere indecorum quod videlicet tante caritati ingrati fuerimus: quod spiritui gratie contumeliam fecerimus: quod sanguinem testamenti pollutum duxerimus: quod conculcaverimus filium dei. Sunt plerique qui laborem et dolorem patiuntur: sed necessitas in causa est non voluntas: et hii sunt non conformes ymaginis filii dei. Sunt qui ex voluntate sustinent: sed non est eis sors neque pars in

sermone isto. Vigilat tota nocte
luxuriosus non solum patienter sed et
libenter: ut suam expleat voluptatem.
Vigilat raptor ferro vestitus ut
diripiat predam: vigilat fur ut
domum perfodiat alienam. Sed hii omnes
et horum similes: longe sunt a labo-
re et dolore quem considerat dominus.
Homines autem bone voluntatis qui
christiana voluntate divitias pau-
pertate commutaverunt. vel etiam non
habitas tamquam habitas contempserunt:
relinquentes omnia propter ipsum. sicut
et ipse reliquit omnia propter ipsos:
sequuntur quocumque ierit. Huiusmodi
autem imitatio validissimum indicii
argumentum est: quod passio salva-
toris. et similitudo humanitatis
in mentem transeunt voluntate. Hic
enim sapor: hic fructus est et
laboris et doloris. Videte ergo quam
magnificaverit factam terram illa ma-
iestas. De omnibus que in celo et
sub celo sunt: dixit et facta sunt.
Et quid facilius dictu. Sed nun-
quid solo verbo factum est cum te quem
fecerat refecit. Triginta et tribus
annis super terram visus et cum homi-
nibus conversatus. etiam habuit in
factis calumpniatores: non habens
ubi caput suum reclinaret. Qua-
re hoc. Quia verbum a sua subti-
litate descenderat. et grossius
acceperat indumentum: nam caro fac-
tum fuerat: et ideo grossiori et mo-
rosiori opere utebatur. Sicut autem
cogitatio vestit sibi vocem corpo-
ream. absque sui diminutione vel
ante vocem vel post vocem: sic fi-
lius dei assumpsit carnem. non cor-
ruptionem passus neque diminutio-
nem: nec ante carnem nec post car-
nem. Apud patrem in excelsis. sed
hic manus nostre tractaverunt de
de verbo vite: et quod erat ab
initio. vidimus oculis nostris. Hoc

ł in dictis insultatores

autem verbum quod carnem purissimam et
animam sanctissimam univerat sibi
libere moderabatur actiones corporis
sui: tum quia sapientia et iustitia erat:
tum quia nullam habebat prorsus le-
gem in membris suis. repugnantem
legi mentis sue. Meum verbum nec
sapientia nec iustitia est: sed tamen
utriusque capax: et potest hec ei
abesse et adesse: abesse autem facilius.
Familiare enim magis iam nobis
est. carnis mee servire vitiis.
quam actiones et passiones eius
ordinare: pro eo quod omnis etas ab
adolescentia prona est in malum:
inter flagella quoque et gladios.
etiam sub discrimine mortis. ad
suas ambiens voluptates. Fe-
lix cuius cogitatio hoc est verbum
interius omnes actiones suas ad iusti-
tiam dirigit: ut hec intentio sana
sit et operatio recta. Felix qui pas-
siones corporis sui propter iustitiam or-
dinat: ut quicquid patitur propter dei
filium patiatur: quatenus et a cor-
de tollatur murmuratio: et in
ore versetur gratiarum actio et vox
laudis. Qui sic extulit se: ille
tollit grabatum suum et vadit
in domum suam. Grabatum nostrum
corpus est: in quo prius langui-
di iacebamus. servientes deside-
riis et concupiscentiis nostris. Nos
portamus illud. cum spiritui obedi-
re cogimus: et mortuum nostrum por-
tamus. quia corpus mortuum est propter
peccatum. Ambulamus tamen non curri-
mus: quia corpus quod corrumpitur ag-
gravat animam: et deprimit ter-
rena inhabitatio sensum multa
cogitantem. Ambulamus etiam in do-
mum nostram. In quam domum. In ma-
trem omnium: quia sepulchra eorum
domus illorum in eternum. Qui sub
hoc onere ambulamus: posito eo

quid putatis, quo curremus? Quo volabimus? Plane super pennas ventorum. Amplexatus est nos dominus Ihesus per laborem et dolorem mirum: amplectamur eum et nos vicariis quibusdam amplexibus propter iustitiam et iustitiam suam, actiones ad iustitiam dirigendo, passiones propter iustitiam sustinendo: dicamusque cum sponsa: Tenui eum nec dimittam. Dicamus etiam cum patriarcha: Non dimittam te nisi benedixeris michi. Quid enim iam superest nisi benedictio? Quid post amplexum nisi osculum restat? Si sic adherere deo quo non iam exclamare libeat: Osculetur me osculo oris sui. Ciba nos interim, domine Ihesu, pane lacrimarum, et potum dabis nobis in lacrimis in mensura: donec perducat nos ad mensuram bonam et confertam et coagitatam, quam dabis in sinus nostros: qui es in sinu patris super omnia deus benedictus in secula. Amen.

In cena domini de tribus sacramentis.

Utinam sunt dies quos observare debetis: dies plenos pietate et gratia: quibus etiam sceleratorum hominum mentes ad penitentiam provocantur. Tanta siquidem est vis sacramentorum eorum que diebus istis revolvuntur: ut possint quoque ipsa lapidea scindere corda: et pectus omne licet ferreum emollire sufficiant. Denique videmus usque hodie ad passionem Christi non modo celestia compati, sed et terram moveri et petras scindi: et in confessione peccatorum aperiri monumenta. Verumtamen quemadmodum sic est in spiritualibus cibis, sicut et in corporalibus: ut in quibusdam statim presto sit sapor: in aliquibus oporteat laborare: que manifesta sunt, minus non indigent ministerio: que vero clausa sunt, diligentem volunt habere considerationem. Neque enim nux tradit parvulo nucleum intus granum: sed frangit eam. Dicet ergo nobis frater bonus: sacramenta que clausa sunt aperire debuerim: sed quia minus possum, utinam nobis pariter et michi mittat sapientiam. Frangat nuces istas: nuces inquam, quas protulit sacerdotalis virga virtutis, quam emisit dominus ex Syon. Multa quidem sunt sacramenta, et scrutandis omnibus hora non sufficit: fortassis etiam aliqui minus imbecilles sunt ad tanta simul capienda. De tribus itaque sacramentis, que satis congrua sunt huic tempori dicendum erit: quod dominus ipse donaverit. Sacramentum dicitur sacrum signum: sive sacrum secretum. Multa siquidem fiunt propter se tantum: alia vero propter alia designanda: et ipsa dicuntur signa et sunt. Ut enim de usualibus sumamus exemplum: datur anulus absolute propter anulum, et nulla est significatio: datur ad investiendum de hereditate aliqua, et signum est: ita ut iam dicere possit qui accepit: anulus non valet quicquam, sed hereditas est quam querebam. In hunc itaque modum appropinquans passioni dominus, de gratia sua investire curavit suos: ut invisibilis gratia signo aliquo visibili prestaretur. Ad hoc instituta sunt omnia sacramenta. Ad hoc eucharistie participatio. Ad hoc pedum ablutio: ad hoc denique ipse baptismus, initium sacramentorum omnium: in quo complantamur similitudini mortis eius. Unde et mersio trina tridui quod nunc celebrandum est formam gerit. Sicut in exterioribus diversa sunt signa, ut in incepto innovemus exemplo: ita varie sunt investiture: secundum ea de quibus investimur. Verbi gratia: investitur canonicus per librum: abbas per baculum: episcopus per baculum et anulum. Sicut inquam in huiusmodi rebus est: sic et divisiones gratiarum diversis tradite

sunt sacramentis. Que est gratia unde
per baptismum investimur? Utique pur-
gatio delictorum. Quis enim potest facere
mundum de immundo conceptum semine,
nisi qui solus est mundus et in quem
peccatum non cadit deus? Huius quidem
gratie sacramentum prius erat circumcisio,
ut originalis rubiginem culpe que
manaverat a parentibus primis cultellus
eraderet. Sed veniente domino qui ag-
nus est totus suavis et mitis, cuius
iugum suave et onus leve, optime sa-
tis mutatum est, ut inveteratam rubiginem
cum unctione sancti spiritus aqua diluerit
et acerbitas illa cessaret. Sed for-
te querat aliquis et dicat: Si dele-
tum est in baptismo quod contraximus
a parentibus, cur adhuc manet cupi-
ditatis fomes et velud incentivum
quoddam peccati? Neque enim dubium quin
a primis parentibus in nos transducta sit
lex peccati ista. Omnes siquidem in pecca-
trice voluntate generamur; propterea licet
multi ullatenus quosdam commotus con-
cupiscentie et tamquam bestiales senti-
mus. Dici nobis sepius, nec mente
excidere debet, quia in casu primi
hominis excidimus omnes. Cecidimus at-
que super acervum lapidum et in luto, un-
de non solum inquinati, sed etiam vulnera-
ti et graviter quassati sumus.
Lavari quidem cito possumus; ad sa-
nandum necessaria opus est curatione mul-
ta. Lavamur igitur in baptismo, quia
deletur chirographum dampnationis
nostre; et hec gratia nobis confertur,
ne iam nobis concupiscentia noceat, si
tamen a consensu abstineamus; atque
ita tamquam sanies inveterati ulceris
removetur, dum tollitur dampnatio
et responsum mortis quod inde prius
manabat. Sed quis poterit
tam efferos motus frangere, quis
pruritum ulceris ferre queat? Con-
fidite quia et in hoc gratia subve-
nit, et ut securi sitis, sacramen-
tum corporis et sanguinis preciosi

in vestitum habetis. Duo enim illud
sacramentum operatur in nobis, ut inde
licet et sensum minuat, et in gra-
vioribus peccatis tollat omnino consensum.
Si quis vestrum non tam sepe modo nec
tam acerbos sentit iracundie motus,
invidie, luxurie, aut ceterorum huius-
modi, gratias agat corpori et san-
guini domini, quia virtus sacramenti
operatur in eo, et gaudeat quod pessi-
mum ulcus accedat ad sanitatem.
Sed tamen quid agimus, quia in corpore
peccati, in tempore malo, non possumus
esse sine peccato? Numquid desperabimus?
Absit. Si dixerimus, ait beatus Io-
hannes, quia peccatum non habemus, nos ip-
sos seducimus et veritas in nobis
non est. Si autem confitemur peccata nostra,
fidelis est deus ut dimittat no-
bis peccata nostra et emundet nos ab
omni iniquitate. Et ut de remissio-
ne cotidianorum minime dubitemus,
habemus eius sacramentum, pedum ab-
lutionem. Queris forte unde sciam
quod sacramentum sit huius remissionis,
maxime cum ipse dominus premiserit
petro dicens: Quod ego facio tu
nescis modo, scies autem postea,
nichil tamen de sacramento locutus est,
sed tantum exemplum inquit dedi vo-
bis ut et vos ita faciatis. Verum
multa habebat illis dicere, sed tunc
portare non poterant. Ideoque nec
ex toto voluit eos anxios et sus-
pectos relinquere, nec dicere quod
tunc non caperent. Vis autem nosse
quia pro sacramento illud est, non pro
solo exemplo factum? Illud attende
quod petro dictum est: Si non lave-
ro te, non habebis partem mecum.
Aliquid igitur latet, quod necessarium est
ad salutem, quando sine eo nec ipse
petrus partem habet in regno dei
et christi. Vide enim si non expa-
verit petrus ad tante comminati-
onis terrificum verbum, si non ag-
noverit salutare esse misterium, cum

respondit. Dn̄e nō tm̄ pedes meos:
sed et manus et caput. Et vn̄ scim9
qꝛ ad diluēda pctā que nō sūt ad
mortē. et a quibꝫ plane cauere
nō possum9 ante mortē. ablucio
ista ptineat: Ex eo plane q offe-
renti manus et caput ptr ablue-
dū. responsū est: qui lotus est
nō indiget nisi ut pedes lauet.
Lotus ē qui criminalia pctā non habz:
cui9 caput id est intencio. et ma-
n9 id est opacio et cōuersacio mū-
da est: sed pedes qui sūt aīme
affeciones. dum in hoc puluere ꝯdm-
ex toto mūdi eē non possunt:
quin aliqn̄ vanitati. aliqn̄ volup-
tati. aut curiositati. plus qm̄ opor-
teat cedat aīm9. uel ad horā. In
multis em̄ offendimus omēs. De-
cepti nemo cōtempnat: aut pui-
pendat. Jmpossibile ē em̄ cū eis
saluari: impossibile ē ea dilui
nisi p xp̄m et a xp̄o. Nemo inq̄m
pniciosa securitate dormitet. de-
clinās in uerba malicie ad excusan-
das excusaciōes in pctīs: qm̄ ut au-
diuit petrus ab ipo. nisi lauerit
ea xp̄c: nō habebim9 ptē cū eo. Et
ideo tm̄ p eis necē ē nimis eē solli-
citos: ignoscet facile. immo et libē-
ter: si mō nos agnoscim9. In his
naqꝫ qui inevitabilibꝫ et negligēcia
culpabilis est: et timor īmoderatꝯ.
Hinc est q in orōne quā ipe con-
stituit: cotidie p pctīs illis uoluit
nos orare. Dicit em̄ de cōcupiā
dixim9. qꝛ licet dāpnacionē abstu-
lerit. qꝛ inqꝛ aplm. nulla dāpnacō
est hiis qui sunt in xp̄o ihesu: tm̄
ad humiliandos nos. ipsam adhuc
patit viue in nobis. et graviter
affligē nos. ut senciam9 quid no-
bis grā prestet. et semp ad illius
auxiliū recurrim9: sic et de mori-
bus istis pctīs. pia dispensacione
nobiscū agit. ut nō penitus au-
ferant sed in illis nos erudiat

deus: et cū minima cauē nō possu-
m9. certi sim9 q nō mīs viribus
maiora supem9: sempqꝫ timora-
ti et oīo solliciti sim9. quo eius grā-
ciā nō amittam9: quā nobis tam
multiplicat necciam eē sentim9.

Item alius sermo vnde supra.

QVm vniu'sa fecit de9
in pondē et nūo et me-
surā: specialius tm̄ ea
tpa quibus in terris
visus est. et cū hoīb9 cōu'satꝯ ē:
quecūqꝫ in eis opatus. locutꝯ aut pas-
sus ē. ita disposuit: ut ne minimū
quidē momentū. ne vnū iota a
sacrāmēto vacaret: aut pteriret
sine misterio. Euidēci9 tm̄ qtuor
pximos dies. et ipm̄ quem hodie
colim9 illustrauit: die pcessionis.
diem refectionis. sue passionis.
requiecionis sue. et resurrectionis
sue. Notabiles admodū dies et
inter ceteros insignes magis. Pri-
ma siquidē die glām suscipere
est dignatꝯ humanā: et cū ingēti
quodā tripudio et exultacione vni-
u'se terre. iherosolimā nō cū pris
ut hactenus consueuerat pedibus:
sed iumento vectus intrare. Et hec
quidē ad passionē ꝑparacio fuit:
excitata hinc maxime inuidia sa-
cerdotū. Dum venturus aliqn̄ ē
bas ut inpenterū et regē facerent.
fugiens legit declinasse. Nunc
uero eciā nō quesitus affuit. ut
tāqꝫ rex israhel susciperet et pdicaret
ab eis: qm̄ eciā in hec ipa pro-
ma eorū q dubiū nō est animos
excitauit. Hic uinimū et de pas-
sione adiutē est. Exijt quippe et
abscondit se ab eis. Sabbat uide-
lꝫ: nec uolebat iam ambulare
in iudea palā: quia querebant
eū iudei interficere. Diceus aut q
veneat hora eius: tamqꝫ ptāte
habens. sponte mei ipe se obtu-

passioni

lis. Decebat nempe pontificem nostrum
temptari per omnia pro similitudine absque
peccato: ut tamquam verus homo et prospera ho-
minum et adversa oportune vita-
ret. oportune susciperet: et utra-
rumque rerum in semetipso nobis salutare
preberet exemplum. Ut enim tempe-
rantie est. prospera populi et se-
culi huius prospera declinare: sic in-
terdum iustitie est. certa quidem
dispensatione admittere ea. Perse-
cutio quoque et temporalis omnis adversi-
tas. pro loco et tempore prudenter
aliquando fugienda erit: cum autem ne-
cesse fuerit viriliter toleranda. Et
in his quidem duobus prosperitate
et adversitate loquor: humana omnis
vita versatur. Nichilominus tamen in q. q. virtutum
tuor illis notissimis utique speciebus
virtus universa consistit. Ita ergo
omni virtute impleri decuit eum
in quo plenius inhabitabat omnis
plenitudo virtutum: ut notum fie-
ret omnibus. quoniam ipse maxime sciret
habundare. sciret et penuriam
pati. Non enim dei sapientia de his
erat quos evertere posset prosperitas
sua: nec dei virtus de his quos
inficere posset adversio. Utrumque
enim scriptum est quod prosperitas non tamen omnium
sed stultorum interficiat eos: et ad-
versio utique non quoslibet. sed par-
vulorum perdat illos. Nimis modes-
te tamen hanc temporalem videtur gloriam sus-
cepisse. ad triumphalem occursum
asino veniens: non in curribus aut
in equis. Et dicebat. Si quis vobis
aliquid dixerit: dicite quia dominus his
opus habet. Opus magnum: opus
salutis. Nempe homines et iumenta
salvos facere veniat: multiplicavit
misericordiam suam deus. Initia nostre con-
versionis sonet ista dignatio: ut
primum ex ancilla filium generemus. So-
lutus est ad mandatum domini. qui antea
vinctus tenebatur: aut non valens.
aut nolens facere bene: aut utrumque

forcius vinculo alligatus: nec volens
solvere nec valens. Non novit inte-
rim pullus in domino gratulari: per-
suasum tenet placere ei quod agit: et
consolatur in eo quod sibi eum quodam-
modo sese facere reputet debitorem.
Sane processu temporis in eo magis af-
ficietur: ut suo magis sollicitetur de-
bito: et timeat ne forte tantis
beneficiis inveniatur ingratus di-
cens: quia servus inutilis sum: et
bonorum meorum non eges. Id hec
quidem veteris affectio et fidelis. Hic
filius libere: cum quo ancille filius
heres esse non possit. Ita quidem in pro-
cessione. Ceterum ante passionem affec-
tuosissimus patrefamilias refectionem
suis curavit domesticis exhibere.
Et in hoc quoque apparuit beni-
gnitas et humanitas salvatoris:
cum dilexisset suos. quia in fine dilex-
it eos. Et dicebat. Desiderio de-
sideravi hoc pascha manducare
vobiscum: antequam patiar. Oporte-
bat enim. Expetierat eos sathan-
nas ut cribraret sicut triticum: ideo
opus erat ut preveniret refectione.
Denique et refecti paulominus de-
fecerunt. Quid iterum fecissent?
Hinc fuit quod non modo corpora. sed
etiam corda refecit: et ea quidem max-
ime. Neque enim corporalis passio.
sed temptatio spiritualis instabat.
quod singulare ille futurum erat donum
transiret. Ea nimirum hostia sicut
sola prodesse potuit. sic sola suf-
fecit: nec decuit Christum simul et
Petrum aut Iacobum vel Iohannem
pro salute hominum pati. Crucifixi
tamen fuere cum eo alii duo sed duo
nequam: de quibus nulla prorsus
suspicio posset haberi: tamen ex
eis unius effectus sacrificium supplevit.
Quibus quoque panibus in cena refe-
cit apostolos? Ut ego arbitror qui-
bus. Meus cibus est inquit: ut
faciam voluntatem patris mei. Cibus

utique: sed cibus cordis. Quid enim
eque confirmat et corroborat cor
humanum. aut ita in omni necessitate con
fortat et sustentat: ut divine
execucio voluntatis velut in que
dam anime ventrem. conscientie saluber
ingesta. Dicit et sermone divi
ne exhortacionis. et promissionum
eius consolacione et oracionum la
crimas. panes cordis esse. solus ille
ignorat. cuius iam aruit cor: pro
eo quod sumptus panem comedere sit
oblitus. Super omnia autem cibus domini
verus cibus est: et cibus vivus
panis de celo vite. Nullum ex hiis
in hac tam sollempni cena domini
defuisse reperies: si diligenter adui
tatis. Recumbentibus adhuc discipu
lis surgit a cena: precingit lin
theo: aquam ponit in pelvim: dis
cipulorum pedes abluit et exter
git. Non est voluntas carnis et
sanguinis hec: voluntas patris est et
sanctificacio vestra. Denique si non lave
ro te ait dominus ad petrum obnix
ius recusantem: non habebis partem
mecum. Denique autem quibus dixit.
eum qui venit ad me non eiciam
foras: quia descendi de celo non
ut faciam voluntatem meam: sed volu
ntatem eius qui misit me patris. O
portuit autem et utique more suo:
post exemplum operis. exhortacio
nem sermonis adiunxit. Inter
loquendum quidem nam copiosissimus extitit
sermo: nam multis eos promissio
nibus propter instantem maxime pas
sionem. refovere et refocillare
curavit: de resurrectione sua. de
adventu paracliti: de eorum confirma
cione: et aliquando assumpcione ad se
ipsum. Post multo post venit
ad oracionem: et usque tercio in ago
nia factus orabat. Ubi quidem
non solis oculis. sed quasi membris

omnibus flevisse videtur. ut totum
corpus eius quod est ecclesia: totius
corporis lacrimis purgaret. Iam
de sacramento quidem corporis et san
guinis sui. nemo qui nesciat. hanc
quoque tantam et tam singularem
elemosinam ea primum die exhibitam.
ea die commendatam. et mandatum
deinceps frequentari. Ex hoc ca
dies sequitur passionis: in qua
mirum sicut totum hominem salvum
fecit. sic de toto se fecit hostiam
salutarem: corpus exponens tan
tis suppliciis et iniuriis: animam
vero gemine cuiusdam humanissime
compassionis affectui. Hinc quidem
super merore inconsolabili feminarum
feminarum: inde super desperacione
et dispersione discipulorum. In
hiis quatuor crux domini fuit:
et hec omnia propter nos passus est:
qui tanta caritate compassus
est nobis. Verumptamen que de eo
ipso erant finem habuerunt: sicut
ipse lamentantibus mulieribus ait.
Finem utique celeberrimum et celer
rimum: primo quidem requiem: dein
de resurrectionem. Nos quidem si festi
namus illam ingredi requiem: per
multas tribulaciones nobis necesse
necesse transeundum. Et prius quidem
donec sumus in tribulacione. magis
nunc nobis videtur aspirare ad re
quiem: post nichil sumus amplius
desideraturi. Verum non erit no
bis requies. ne in requie ipsa: quidem
a desiderio glorie. a desiderio resur
rectionis. Immo inquit iam dicit spiritus:
ut requiescant a laboribus suis. A
labore quidem requiescunt. qui in domino mo
riuntur: sed non quiescunt interim a cla
more. Denique sub throno dei
clamant anime occisorum: quod etsi non ha
beat quod molestet. nondum tamen totum
habeat quod delectet. Donec requiem
resurrectio. Dominicalem pascha sequitur.

Amen

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

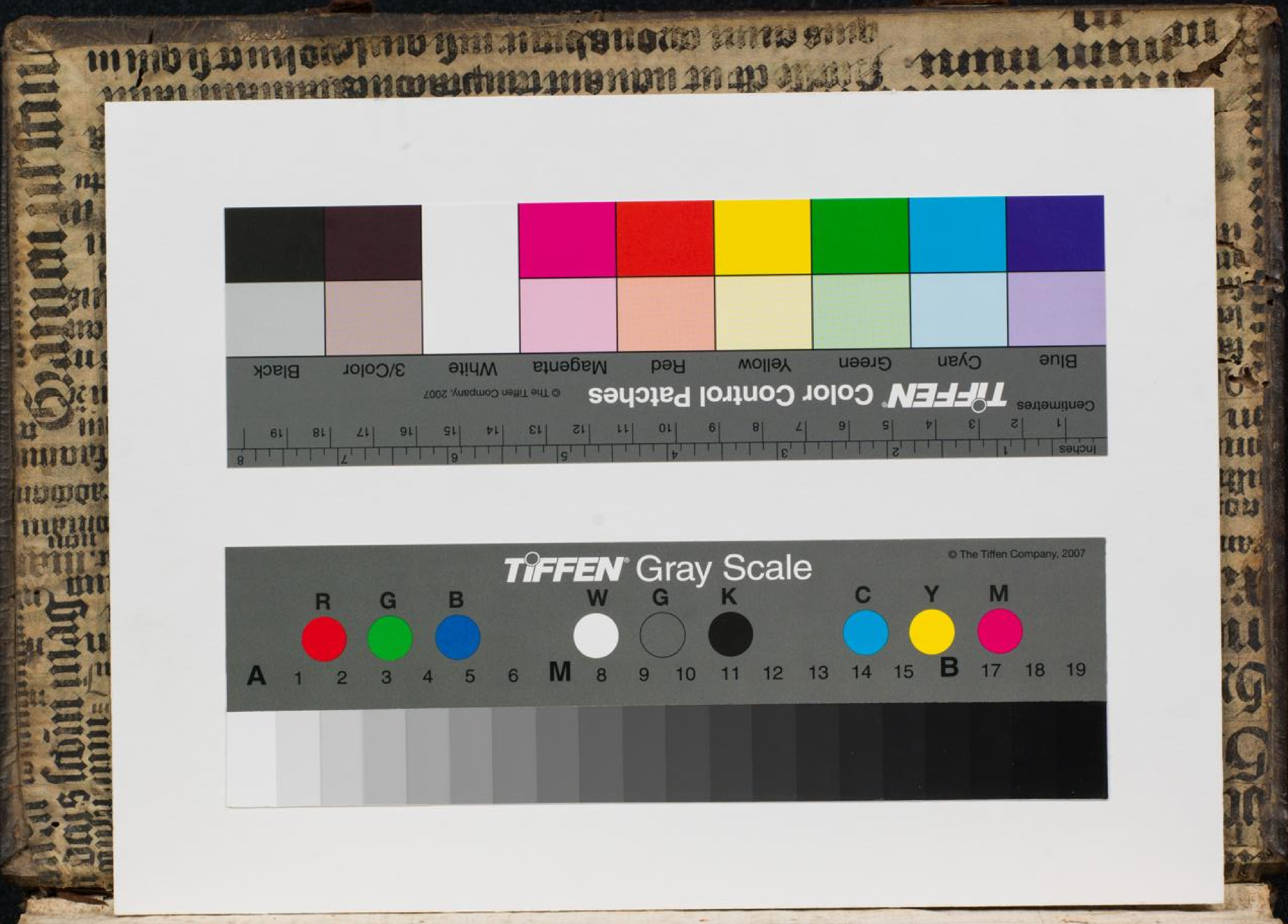
TIFFEN Gray Scale
© The Tiffen Company, 2007
R G B W G K C Y M
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19
TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black
Inches
Centimetres